

ประเพณี....สงกรานต์คนเมือง

นำเสนอเมื่อ : 19 มี.ค. 2552

....ช่วงสงกรานต์นี้คุณครูหลายท่านคงได้มีโอกาสไปพักผ่อน..คลายร้อนหรือถือโอกาสเยี่ยมญาติไปด้วยก็คงมีนะคะหลายภาคหลายสถานที่ท่องเที่ยวในไทยลวนนาเที่ยวทั้งนั้น...วันนี้ขอแนะนำเกี่ยวกับสงกรานต์ของทางบ้านเรา

ภาคเหนือ...มาเล่าสู่กันฟังนะคะ...ทางเหนือจะถือว่าวันสงกรานต์เป็นวันปีใหม่เมือง...อย่างไร...ลองอ่านกันดูนะคะ

วันสงกรานต์ของคนเมือง (เหนือ)

ชาวเมืองเหนือเรียกวันตรุษสงกรานต์ว่า **“วันปีใหม่”** นับเริ่มตั้งแต่พระอาทิตย์เริ่มเข้าสู่ราศีเมษ ในเดือนเมษายน ชาวเหนือเรียกว่า **“วันสังขารล่อง”** คือวันสิ้นสุดศักราชเก่า คำว่าสังขารล่อง หมายถึง อายุสังขารของเราได้ลวงเลยไปอีกปีหนึ่ง ปีใหม่เมืองของเชียงใหม่ มีวันสำคัญ 3 วัน ตรงกับวันที่ 13 - 14 - 15 เมษายนของทุกปี

1. วันสังขารล่อง ตรงกับวันที่ 13 เมษายน ตอนเช้าตรู่ชาวบ้านจะจุดประทัด ยิงปืนเพื่อไล่สิ่งชั่วร้าย ให้ออกไปกับสังขาร หลังจากนั้นจะทำความสะอาด บัดกวาดบ้านเรือน ลานบ้าน ถูหนในหมอบาน วัด มีการชำระล้างร่างกาย สิ่งของเครื่องใช้ วันนี้มีการเยี่ยมเยียนกัน เรียกว่า **“แอ่วปีใหม่”** มีการเล่นรดน้ำกันตามหมู่บ้านหรือตามถนนที่มีผู้คนผ่านไปมา

ในตัวเมืองเชียงใหม่ มีการแห่พระพุทธรูปศักดิ์ และพระพุทธรูปสำคัญของเมืองไปตามถนนต่างๆ

เพื่อให้ประชาชนได้สรงน้ำพระ

2. วันเนา ทางเหนือเรียกว่า **วันเนา** ตรงกับวันที่ 14 เมษายน ซึ่งถือว่าเป็นวันไม่ดี จะไม่ทำการมงคลใดๆ ไม่ดำทูล หรือทะเลาะวิวาทกัน เป็นวันแต่งดาเครื่องไทยทานที่จะนำไปถวายพระในวันรุ่งขึ้น แต่ละบ้านมีการทำอาหารคาว หวาน ขนมต่างๆ เช่น ขนมปาด ขนมจอก ข้าวต้มมัด ในตอนบ่าย มีการขนทรายเข้าวัด หนุ่มสาวหรือผู้มีกำลังจะพากันขนทรายเข้าวัด นำมาก่อเป็นเจดีย์ทราย ขณะเดียวกันแต่ละบ้านเตรียมตุ๊กตาด้วยกระดาษสีต่างๆ ตัดเป็นรูปเหลี่ยมผืนผ้ากับกิ้งไม่ เพื่อประดับเจดีย์ทรายในวันรุ่งขึ้น **การขนทรายเข้าวัด** คนโบราณกล่าวว่า **“เราเดินเขาไปในวัดเม็ดทรายจะติดเท้าออกมาโดยไม่รู้ตัว ถ้าไม่ขนทรายเข้าไปแทนตายเป็นเปรต”** การขนทรายจึงมีจุดมุ่งหมายแอบแฝง ได้แก่ การทำให้บริเวณวัดสวยงาม ช่วยกำจัดหญ้า วัดมีความสะอาด ทรายเป็นวัตถุดิบในการก่อสร้างวัด ขณะที่ขนทรายเกิดความสนุกสนานและสามัคคีกัน

3. วันพญาวัน ตรงกับวันที่ 15 เมษายน เป็นวันเถลิงศก ชาวเหนือถือเป็นวันสำคัญยิ่งกว่าวันอื่นๆ จึงให้ชื่อว่า วันพญาวัน วันพระยาของวัน เป็นกรเริ่มต้นปีใหม่ ตอนเช้าชาวบ้านจะจัดอาหาร ขนมสำหรับไปถวายที่วัด มีการदान(ทาน)ขันข้าวเพื่ออุทิศส่วนกุศลแก่บรรพบุรุษ ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว

มีการนำขอดูงปักเจดีย์ทราย และไม้ค้ำต้นโพธิ์ ดอกไม้รูปเทียนไว้ที่ต้นโพธิ์ ถือตามคตินิยมว่า **“เป็นการค้าจุนพระพุทธรูปศาสนาให้อยู่นานตลอดไป”** หลังจากนั้นเป็นการสรงน้ำพระพุทธรูปประธานด้วย

เสร็จจากพิธีกรรมที่วัด ชาวบ้านจะนำมารับอาหาร สิ่งของเครื่องใช้ น้ำสัปปายะ ฯลฯ ไปดำหัวญาติผู้ใหญ่ และผู้ที่เคารพนับถือ รับพรปีใหม่

นอกจากนี้ยังถือวันที่ 16 เมษายนเป็น **“วันปากมี”** เริ่มต้นปีใหม่ มีกิจกรรมต่างๆ เช่นการดำหัวผู้ใหญ่ ทำพิธีขึ้นท้าวทั้งสี่ มีการทำอาหารเซ่นแก่ขนุน เชื่อถือกันว่า จะช่วยหนุนหรือค้าจุนให้อยู่อายุอย่างมีความสุขตลอดปีใหม่

ขอบคุณที่มาข้อมูล www.pantown.com